

Шығ.№ 09-10/541 09.08.2019 ж.

**«БӨБЕК» ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ, БІЛІМ БЕРУ ЖӘНЕ
САУЫҚТЫРУ ОРТАЛЫҒЫ**

АДАМНЫҢ ҮЙЛЕСІМДІ ДАМУЫ ИНСТИТУТЫ

**2019-2020 оқу жылында
«Өзін-өзі тану» рухани-адамгершілік білім беру бағдарламасын
оқу-тәрбие үдерісіне интеграциялау» пилоттық жобасын іске асыру
жөнінде»
ӘДІСТЕМЕЛІК-НҰСҚАУ ХАТ**

**ИНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧЕСКОЕ ПИСЬМО
«О реализации пилотного проекта «Интеграция программы
нравственно-духовного образования «Самопознание» в учебно-
воспитательный процесс»
в 2019-2020 учебном году»**

Алматы, 2019

2019-2020 оқу жылында «Өзін-өзі тану» рухани-адамгершілік білім беру бағдарламасын оқу-тәрбие үдерісіне интеграциялау» пилоттық жобасын іске асыру жөнінде әдістемелік-нұсқау хат

«Өзін-өзі тану» рухани-адамгершілік білім беру бағдарламасын оқу-тәрбие үдерісіне интеграциялау оқу пәндерінің, тәрбие іс-шараларының мазмұны мен отбасы және қоғаммен ынтымақтастық арқылы адамды тәрбиелеу болып табылады.

«Өзін-өзі тану» рухани-адамгершілік білім беруді оқу-тәрбие үдерісіне интеграциялаудың дүниетанымдық негіздері әлем мен биологиялық, әлеуметтік және жоғарғы рухани табиғаты бар адамды біртұтас деп қабылдау. Адамның жоғарғы рухани табиғаты қоршаған ортада өмір, қозғалыс, даму, тәртіп, үйлесімділік ретінде, ал адамның санасында мәңгі жалпыадамзаттық құндылықтар ретінде көрініс табады.

Пилоттық білім беру ұйымдары ұжымдарының қызметі тұлға дамуы қамтамасыз етілетін және оқу-тәрбие үдерісін басқарудың, оқу үдерісінің, сабақтан тыс тәрбие жұмыстың, қосымша білім берудің, сыртқы әлеуметтік институттармен (отбасы, өзге әлеуметтік институттар) қарым-қатынастың құндылық әлеуетін күшейту арқылы тұтас педагогикалық кеңістікті құруға бағытталуы керек.

Ұйымдастырушылық және үйлестірушілік қызметті «Бөбек» орталығының Адамның үйлесімді дамуы институтының қызметкерлері облыстық білім беру басқармаларының жауапты қызметкерлерімен бірлесе отырып жүзеге асырады.

«Бөбек» Ұлттық ғылыми-практикалық, білім беру және сауықтыру орталығы (бұдан әрі – ҰҒПББСО) 2019-2020 оқу жылында пилоттық білім беру ұйымдарының оқу-тәрбие үдерісін ұйымдастыру бойынша әдістемелік-нұсқау ұсыныстарын жолдайды:

1. Білім беру ұйымының жылдық жоспарына пилоттық жобаны іске асыру бойынша іс-шаралар тізімін қосу (*1-қосымша*).

2. «Өзін-өзі тану» рухани-адамгершілік білім беру бағдарламасын білім салаларының мазмұнына интеграциялау

2.1. Білім беру ұйымының басшысымен бекітілген кестеге сәйкес ай сайын әр бір оқу пәні бойынша 5-7 интеграцияланған сабақтар (сабақ мазмұнына жалпыадамзаттық құндылықтарды кіргізу) өткізу.

«Өзін-өзі тану» рухани-адамгершілік білім беру бағдарламасын білім салаларының мазмұнына интеграциялау оқу пәндерінің құндылықтық әлеуетін арттыруға, олардың мазмұнына оқушы тұлғасын рухани-адамгершілік және интеллектуалдық тұрғыда дамытуды көздейтін арнайы міндеттер мен тиісті материалдарды қосуға бағытталған.

3. Сабақтан іс-әрекетті, қосымша білім беруді құндылықтық байыту

3.1. Ай сайын рухани-адамгершілік тақырыпта жалпы мектептік/колледждік шаттық шеңберлерін, сынып (кураторлық) сағаттарын, әңгімелесу сабақтарын өткізу.

3.2. «ТазаLIKE» экологиялық қозғалысының қызметін жалғастыру.

3.3. Абай Құнанбайұлының 175-жылдығына арналған «Адамзаттың бәрін сүй, бауырым деп...» шығармашылық байқауын өткізу.

3.4. «Жақсылық жолымен» қайырымдылық шараларын өткізу.

3.5. «Жаныңда жүр жақсы адам» рухани кездесу клубын қызметін жалғастыру.

3.6. «Өзін-өзі тану» пәні аясында қоғамға қызмет етуге бағытталған жобалық іс-әрекетті іске асыру. 5-10 сыныптарда жобалық іс-әрекет оқу бағдарламасына сәйкес, ал 11 сыныпта және колледжің 1-2 курсыңда өзін-өзі тану педагогының таңдау еркіне байланысты жүргізіледі.

3.7. Психологиялық қызметтің мәдени-адамгершілік әлеуетін жүзеге асыру мақсатында адамгершілік мәдениетті арттыруға бағытталған тренингтер ұйымдастыруды жалғастыру.

4. Ата-анамен жұмыс

Ата-аналардың педагогикалық мәдениет деңгейін арттыру мақсатында оқушылар мен ата-аналардың ерекшеліктерін ескере отырып замануи жұмыс формалары мен әдістерін пайдалану арқылы жүйелі түрде ағартушылық жұмыстарын жүргізу ұсынылады.

4.1. Білім беру ұйымдарында Отбасы күндерін өткізуді жалғастыру (оқу жылыңда кемінде 4 рет). Отбасы күні аясында жалпыадамзаттық құндылықтар негізіндегі отбасылық тәрбие сұрақтары бойынша ата-аналарға семинарлар, форумдар, шеберлік сабақтар және т.б. өткізу.

5. Педагогтардың әдістемелік жұмысы

2019-2020 оқу жылыңда пилоттық білім беру ұйымдарыңа «Жаңартылған мазмұндағы білім беру жағдайыңда «Өзін-өзі тану» рухани-адамгершілік білім беру бағдарламасың балабақшаның/мектептің/колледждің оқу-тәрбие үдерісіне интеграциялау» әдістемелік тақырыбыңда жұмыс жүргізуді жалғастыру ұсынылады.

5.1. Педагогикалық кеңестер жоспарыңа рухани-адамгершілік білім беру мәселелерін қарастыруды қосу.

5.2. Өзін-өзі тану мұғалімдеріңің әдістемелік бірлестігіңің қызметін ұйымдастыру (2-қосымша).

5.3. Мұғалімдердің әдістемелік бірлестік отырыстарыңың жоспарыңа пилоттық жобаны іске асыру мәселелерін қосу.

5.4. Сынып жетекшілеріне «Рухани-адамгершілік тәрбие бойынша сабақтан тыс іс-әрекет формалары», «Сыныпта әлеуметтік бағытталған іс-әрекет ұйымдастыру» тақырыптарында әдістемелік семинарлар өткізу.

5.5. «Өзін-өзі тану» рухани-адамгершілік білім беру бағдарламасы негізінде өзін-өзі тану сабақтарын, интеграцияланған сабақтарды, сабақтан тыс іс-әрекетті, ата-анамен жұмысты және қосымша білім беру сабақтарын ұйымдастыру және өткізу бойынша шеберлік сабақтарына қатысу.

5.6. «Өзін-өзі тану» рухани-адамгершілік білім беру бағдарламасы негізінде педагогикалық ұжымдағы қолайлы психологиялық ахуал қалыптастыру бойынша семинарлар мен тренингтер топтамасын өткізу.

6. Ақпараттық-ресурстық қызмет

6.1. Пилоттық білім беру ұйымдарында өткізілген іс-шаралар туралы ақпараттарды аймақтық бұқаралық ақпарат құралдарында жариялау.

7. Мониторинг

7.1. 2020 жылғы наурыз-сәуір айларында пилоттық жобаның іске асырылуын мониторингілеудің қорытынды кезеңін өткізу.

7.2. Мониторинг нәтижелерін «Бөбек» ҰҒПББСО Адамның үйлесімді дамуы институтына 2020 жылғы 25 мамырға дейін жіберу.

8. Пилоттық жобаны жүзеге асыру бойынша үйлестірушімен өзара әрекеттестік

«Бөбек» ҰҒПББСО Адамның үйлесімді дамуы институты пилоттық жобаның үйлестірушісі болып табылады. Ол пилоттық жобаны жүзеге асыруды нормативтік және әдістемелік тұрғыда қамтамасыз етеді; пилоттық білім беру ұйымдарына тиісті әдістемелік материалдарды жолдайды; пилоттық жобаны жүзеге асыру бойынша консультациялық қызмет атқарады; пилоттық білім беру ұйымдары жолдаған материалдарды талдайды және жалпылайды.

Пилоттық білім беру ұйымы ай сайын Адамның үйлесімді дамуы институтына келесі материалдарды жолдайды:

- педагогтардың бірлесе әзірлеген және әдістемелік бірлестік отырысында бекітілген оқу пәні бойынша интеграцияланған сабақтың, сабақтан тыс іс-шаралардың жоспары;

- пилоттық жобаны жүзеге асыру бойынша айлық ақпарат (*3-қосымша*);

- «Самопознание.кз» журналына және www.ozin-ozu-tanu.kz порталына жариялау үшін мақалалар, әдістемелік әзірлемелер.

2019-2020 оқу жылына арналған «Өзін-өзі тану» рухани-адамгершілік білім беру бағдарламасын оқу-тәрбие үдерісіне интеграциялау» пилоттық жобасын іске асыру бойынша іс-шаралар тізімі

№	Іс-шаралар атауы	Мерзімі	Жауаптылар
Оқу іс-әрекеті			
1	Барлық оқу пәндері бойынша интеграцияланған сабақтар өткізу	үнемі	Директордың оқу ісі жөніндегі орынбасары, пән мұғалімдері
Оқудан тыс іс-әрекет			
2	Мазмұнына жалпыадамзаттық құндылықтарды енгізілген дәстүрлі мерекелік іс-шаралар, сайыстар мен байқаулар өткізу	үнемі	Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары
3	Рухани-адамгершілік тақырыпта шаттық шеңберлерін өткізу	айына 2 рет	Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары, сынып жетекшілері, кураторлар
4	Рухани-адамгершілік тақырыпта сынып сағаттарын өткізу	айына 1 рет	Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары, сынып жетекшілері, кураторлар
5	Рухани-адамгершілік тақырыпта әңгімелесу сабақтарын өткізу	айына 1 рет	Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары, сынып жетекшілері, кураторлар
6	«ТазаLIKE» экологиялық акциясын өткізу	қазан, сәуір	Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары, сынып жетекшілері, кураторлар
7	Абай Құнанбайұлының 175-жылдығына арналған «Адамзаттың бәрін сүй, бауырым деп...» шығармашылық байқауын өткізу	қазан	Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары, сынып жетекшілері, кураторлар
8	«Жақсылық жолымен» қайырымдылық шараларын өткізу	тоқсанына 1 рет	Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары, сынып жетекшілері, кураторлар
9	«Жаныңда жүр жақсы адам»	тоқсанына	Директордың тәрбие ісі

	тақырыбында рухани кездесулер өткізу	1 рет	жөніндегі сынып кураторлар	орынбасары, жетекшілері,
10	«Ізгілік аллеясы» акциясын өткізу	наурыз-сәуір	Директордың жөніндегі сынып кураторлар	тәрбие ісі орынбасары, жетекшілері,
11	«Өзін-өзі тану» пәні аясындағы жобалық іс-әрекет нәтижелерін презентациялау (5-10 сыныптар)	мамыр	Өзін-өзі тану мұғалімдері	
Ата-анамен жұмыс				
12	«Ата-ана қамқорлығы – сүйіспеншілік көзі» Отбасы күнін өткізу	қазан	Директордың жөніндегі сынып кураторлар, мұғалімдері	тәрбие ісі орынбасары, жетекшілері, өзін-өзі тану
13	«Балалар – біздің болашағымыз» Отбасы күнін өткізу	желтоқсан	Директордың жөніндегі сынып кураторлар, мұғалімдері	тәрбие ісі орынбасары, жетекшілері, өзін-өзі тану
14	«Адал достық» Отбасы күнін өткізу	наурыз	Директордың жөніндегі сынып кураторлар, мұғалімдері	тәрбие ісі орынбасары, жетекшілері, өзін-өзі тану
15	«Дұрыс әрекет мәдениеті» Отбасы күнін өткізу	мамыр	Директордың жөніндегі сынып кураторлар, мұғалімдері	тәрбие ісі орынбасары, жетекшілері, өзін-өзі тану
Қосымша білім беру				
16	Мазмұнына жалпыадамзаттық құндылықтарды енгізілген үйірмелер мен факультатив сабақтарын өткізу	үнемі	Қосымша педагогтары	білім беру
Педагогтардың әдістемелік қызметі				
17	Өңірлік жұмыс тобының мүшелерін және «Бөбек» ҰҒПББСО қызметкерлерінің қатысуымен рухани-адамгершілік білім беру бойынша әдістемелік семинарлар	қараша, наурыз	Директордың оқу жөніндегі директордың тәрбие жөніндегі орынбасары	ісі орынбасары,

	өткізу		
18	Рухани-адамгершілік тақырыптарда педагогикалық кеңестер өткізу	тоқсанына 1 рет	Директордың оқу ісі жөніндегі орынбасары, директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары, өзін-өзі тану мұғалімдері
19	Мұғалімдердің тұлғалық және кәсіби өсуіне, сондай-ақ ұжымда қолайлы моральдық ахуал қалыптасуына арналған тренинг сабақтарын өткізу	тоқсанына 1 рет	Психологтар
20	«Рухани-адамгершілік тәрбие бойынша сабақтан тыс іс-әрекет формалары» тақырыбында сынып жетекшілеріне әдістемелік семинар өткізу	қараша	Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары, психологтар
21	«Сыныпта әлеуметтік бағытталған іс-әрекет ұйымдастыру» тақырыбында сынып жетекшілеріне әдістемелік семинар өткізу	наурыз	Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары, психологтар
Ақпараттық-ресурстық қызмет			
22	«Самопознание.кз» журналына және www.ozin-ozhi-tanu.kz порталына мақалалар, әдістемелік әзірлемелер жариялау	үнемі	Директордың оқу ісі жөніндегі орынбасары, заместитель директора по воспитательной работе
23	Өткізілген іс-шаралар туралы ақпараттарды аймақтық бұқаралық ақпарат құралдарында жариялау	үнемі	Директордың оқу ісі жөніндегі орынбасары, заместитель директора по воспитательной работе

Өзін-өзі тану мұғалімдерінің әдістемелік бірлестігінің ЕРЕЖЕСІ

1. Жалпы ережелер

Өзін-өзі тану мұғалімдерінің әдістемелік бірлестігі – оқу-тәрбие, ғылыми-әдістемелік, жобалық-зерттеу қызметтерін жүргізетін өзін-өзі тану мұғалімдерін біріктіретін мектептің әдістемелік қызметінің құрылымдық бөлімшесі.

Өз қызметінде әдістемелік бірлестік келесі нормативтік-құқықтық актілерді басшылыққа алады: Қазақстан Республикасының Конституциясы, Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы, 2011-2020 жылдарға арналған Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың мемлекеттік бағдарламасы, «Өзін-өзі тану» рухани-адамгершілік білім беру бағдарламасы, білім беру ұйымының жергілікті және құқықтық актілері.

2. Әдістемелік бірлестіктің мақсаты

Тәрбие мен оқыту жүйесінің барлық компоненттері мазмұнының құндылықтық әлеуетін өзектілендіру, «Өзін-өзі тану» рухани-адамгершілік білім беру бағдарламасы бойынша білім беру ұйымы ұжымының біліктілігін арттыру

3. Әдістемелік бірлестіктің міндеттері

- Әдістемелік бірлестіктің қызметін айқындайтын нормативтік-құқықтық актілерді зерделеу.
- «Өзін-өзі тану» пәнін оқыту сапасын үздіксіз жетілдіруді қамтамасыз ету.
- Оқушылардың жобалық-зерттеу жұмыстарын ұйымдастыру және басқару.
- «Өзін-өзі тану» рухани-адамгершілік білім беру бағдарламасы бойынша оқушыларды олимпиадаларға, байқауларға дайындауға жетекшілік ету.
- Жалпыадамзаттық құндылықтарды оқу пәндерінің мазмұнына және сабақтан тыс іс-шараларға интеграциялау мәселелері бойынша ынтымақтастықты іске асыру.

4. Әдістемелік бірлестік қызметінің негізгі бағыттары

- Өзін-өзі тану мұғалімдерінің ғылыми-зерттеушілік қызметі.
- Өзін-өзі тану мұғалімдерінің ғылыми-әдістемелік қызметі.
- Өзін-өзі тану мұғалімдері мен оқушылардың жобалық-зерттеу қызметі.
- Өзін-өзі тану мұғалімдері мен оқушылардың сабақтан тыс іс-әрекеті мен қосымша білімі.
- Өзін-өзі тану мұғалімдерінің әдістемелік бірлестігінің рухани-адамгершілік білім беру мәселелері бойынша қоғамдық ұйымдармен және шығармашылық одақтармен өзара әрекеттестігі.
- Облыстық, қалалық, аудандық іс-шараларға қатысу.

5. Әдістемелік бірлестіктің құқықтары

Әдістемелік бірлестік келесі құқықтарға ие:

- Білім беру ұйымындағы тәрбие мен оқыту жүйесінің қызметін жетілдіру бойынша ұсыныстар әзірлеу және ұсыну.
- Өзін-өзі тану мұғалімдерінің әдістемелік бірлестігінде жинақталған озық педагогикалық тәжірибені жүйелеу және басылымға ұсыну.
- Өзін-өзі тану мұғалімдерін түрлі деңгейдегі байқауларға қатысуға ұсыну..

- Өзін-өзі тану мұғалімдерін кезектен тыс аттестаттауға ұсыну.
- Өзін-өзі тану мұғалімдерін түрлі деңгейдегі марапаттар мен сый-сияпаттарға ұсыну.

6. Әдістемелік бірлестіктің қызметін бақылау

Өзін-өзі тану мұғалімдерінің әдістемелік бірлестігінің қызметін бақылау директордың немесе оның орынбасарының тарапынан жүргізіледі.

7. Әдістемелік бірлестіктің құжаттамасы

- Өзін-өзі тану мұғалімдерінің әдістемелік бірлестігін құру және оның жетекшісі лауазымын тағайындау (жыл сайын) жөніндегі бұйрық.
- Нақты білім беру ұйымындағы өзін-өзі тану мұғалімдерінің әдістемелік бірлестігі жөніндегі Ереже.
- Өзін-өзі тану мұғалімдерінің әдістемелік бірлестігі қызметінің өткен оқу жылы бойынша талдауы.
- Өзін-өзі тану мұғалімдерінің әдістемелік бірлестігінің ағымдағы оқу жылына арналған жұмыс жоспары.
- Өзін-өзі тану мұғалімдерінің мәліметтер жинағы.
- Өзін-өзі тану мұғалімдерінің өз бетінше білімін жетілдіруі туралы мәліметтер.
- Өзін-өзі тану мұғалімдерін аттестаттаудың перспективті жоспары.
- Өзін-өзі тану мұғалімдерінің біліктілігін арттырудың перспективті жоспары.
- Озық педагогикалық тәжірибені жалпылау және тарату (мектеп деңгейінде, қала/аудан деңгейінде, облыс деңгейінде) жоспары.
- Жас және жұмысқа жаңадан орналасқан өзін-өзі тану мұғалімдерімен жұмыс жоспары.
- Әдістемелік бірлестік отырыстарының хаттамалары, әдістемелік бірлестік отырыстарында қабылданған шешімдердің орындалуы жөніндегі мәліметтер.
- Пәндік әдістемелік апталықтардың, онкүндіктердің материалдары (жоспарлар, әзірлемелер, сценарийлер, өткізілген іс-шаралардың тиімділігін бағалау парақтары және т.б.).
- Түрлі бұқаралық ақпарат құралдарында жарияланған мақалалардың тізімі.

8. Өзін-өзі тану мұғалімдерінің әдістемелік бірлестігінің Ережесіне өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі

Барлық өзгерістер мен толықтырулар әдістемелік бірлестіктің отырысында талқыланады, хаттамаға енгізіледі және білім беру ұйымының Педагогикалық кеңесінің қарауына ұсынады.

Педагогикалық кеңес тарапынан мақұлданған өзгерістер мен толықтырулар білім беру ұйымының басшысымен бекітіледі және Ережеге енгізіледі.

2019-2020 оқу жылында «Өзін-өзі тану» рухани-адамгершілік білім беру бағдарламасын оқу-тәрбие үдерісіне интеграциялау» пилоттық жобасын жүзеге асыру бойынша атқарылған жұмыстардың талдау есебі

№	Іс-шаралар атауы	Іс-шараның саны	Қатысушылар саны	Қысқаша рефлексивті талдау	Орындау кезіндегі қиындықтар	Шешу жолдары	Қосымшалар саны
<i>«Өзін-өзі тану» рухани-адамгершілік білім беру бағдарламасын білім салаларының мазмұнына интеграциялау</i>							
1	Барлық оқу пәндері бойынша интеграцияланған сабақтар өткізу			<p>Қамтылу керек:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сабақта өзін-өзі танудың әдістемелік тәсілдерінің қалай жүзеге асырылғандығы (сыртқы интеграция); • оқушылардың сабақ материалын қалай қабылдағандығы; • оқушылардың жалпыадамзаттық құндылықтар мен мектептегі берілген пәнді интеграциялау идеяларын қалай қабылдағандығы (ішкі интеграция); • оқушылардың сабақ мазмұнына қызығушылығы, оқушыларды шабыттандыра алуы; • сабақта қол жеткен және жетпеген нәтижелер; • сабақты өзгерту және жақсарту бойынша ұсыныстар; • бірнеше интеграцияланған сабақтардан кейін оқушылардың қылығы мен мінезінде байқалған өзгерістер. 			
<i>Сабақтан іс-әрекетті, қосымша білім беруді құндылықтық байыту</i>							
2	Рухани-адамгершілік тақырыпта шаттық шеңберлерін өткізу			<p>Қамтылу керек:</p> <ul style="list-style-type: none"> • іс-шаралардың мазмұнында көрсетілген Бағдарламаның идеялары және олардың қалай 			
3	Рухани-адамгершілік						

	тақырыпта сынып сағаттарын өткізу			жүзеге асырылғандығы; <ul style="list-style-type: none"> оқушылардың іс-шаралардың мазмұнына қызығушылығы, оқушыларды шабыттандыра алуы; 			
4	Рухани-адамгершілік тақырыпта әңгімелесу сабақтарын өткізу			<ul style="list-style-type: none"> қол жеткен және жетпеген нәтижелер; 			
5	Білім алушылардың құндылық бағдарларын қалыптастыруға арналған әлеуметтік-психологиялық тренингтер өткізу			<ul style="list-style-type: none"> іс-шараларды өзгерту және жақсарту бойынша ұсыныстар; бірнеше іс-шаралардан кейін оқушылардың қылығы мен мінезінде байқалған өзгерістер. 			
6	«Тазаліке» экологиялық акциясын өткізу			Қамтылу керек: <ul style="list-style-type: none"> сабақтан тыс іс-шаралардың мазмұнында көрсетілген Бағдарламаның идеялары және олардың қалай жүзеге асырылғандығы; 			
7	Абай Құнанбайұлының 175-жылдығына арналған «Адамзаттың бәрін сүй, бауырым деп..» шығармашылық байқауын өткізу			<ul style="list-style-type: none"> іс-шараларға қатысушылардың әсерлері, пікірлері; іс-шаралар жүзеге асырылғаннан кейінгі қатысушылардың пікірінше олардың санасында және мінкз-құлқында орын алған өзгерістер; 			
8	«Жақсылық жолымен» қайырымдылық акциясын өткізу			<ul style="list-style-type: none"> көмекке мұқтаж болған адамдардың көмек көрсетілу іс-шарасы туралы әсерлері, пікірлері, сөздері; 			
9	«Жаныңда жүр жақсы адам» тақырыбында рухани кездесу өткізу			<ul style="list-style-type: none"> жобада қол жеткен және жетпеген нәтижелер; 			
10	«Өзін-өзі тану» пәні аясындағы жобалық іс-әрекетті жүзеге асыру			<ul style="list-style-type: none"> осы жобаларды алдағы уақытта жүзеге асыру бағытындағы жұмыстарды оқушылардың өздерінің жоспарлауы. 			
11	Барлық үйірмелер мен факультативтер бойынша интеграцияланған			Қамтылу керек: <ul style="list-style-type: none"> сабақта өзін-өзі танудың әдістемелік тәсілдерінің қалай жүзеге асырылғандығы (сыртқы интеграция); 			

	сабақтар өткізу			<ul style="list-style-type: none"> • оқушылардың сабақ материалын қалай қабылдағандығы; • оқушылардың жалпыадамзаттық құндылықтар мен мектептегі берілген пәнді интеграциялау идеяларын қалай қабылдағандығы (ішкі интеграция); • оқушылардың сабақ мазмұнына қызығушылығы, оқушыларды шабыттандыра алуы; • сабақта қол жеткен және жетпеген нәтижелер; • сабақты өзгерту және жақсарту бойынша ұсыныстар; • бірнеше интеграцияланған сабақтардан кейін оқушылардың қылығы мен мінезінде байқалған өзгерістер. 			
<i>Ата-анамен жұмыс</i>							
12	Ата-аналар қауымына рухани-адамгершілік ағарту жұмыстарын жүргізу бойынша іс-шаралар			<p>Қамтылуы керек:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ата-аналарға арналған іс-шаралардың мазмұнындағы Бағдарламаның идеялары және ата-аналардың оны қалай қабылдағандығы; • іс-шараларда қолданылған өзін-өзі танудың әдістемелік тәсілдері және олардың қалай жүзеге асырылғандығы; 			
13	Отбасы күнін өткізу			<ul style="list-style-type: none"> • ата-аналардың рухани-адамгершілік көзқарастағы өте маңызды пікірлері; • ата-аналардың қойған сұрақтары және мұғалімнің жауаптары; • қол жеткен және жетпеген нәтижелер; • ата-аналарды шабыттандыра алуы; • іс-шаралардан кейін ата-аналардың 			

				пікірінше олардың санасында және мінез-құлқында орын алған өзгерістер.			
<i>Педагогтармен әдістемелік жұмыс</i>							
14	Педагогикалық кеңестердің, әдістемелік бірлестіктердің отырыстарында рухани-адамгершілік білім беру мәселелерін қарастыру және талқылау			Қамтылу керек: • іс-шаралардың мазмұнында көрсетілген Бағдарламаның идеялары және мұғалімдердің осы идеяларды қалай қабылдағандығы; • іс-шараларда қолданылған өзін-өзі танудың әдістемелік тәсілдері және олардың қалай жүзеге асырылғандығы;			
15	Педагогтар үшін әдістемелік семинарлар, шеберлік сабақтар өткізу			• мұғалімдердің рухани-адамгершілік көзқарастағы өте маңызды пікірлері; • іс-шараларға қатысушы мұғалімдердің қойған сұрақтары және мұғалімнің жауаптары;			
16	Педагогикалық ұжымда жағымды климат қалыптастыру бойынша әлеуметтік-психологиялық тренингтер өткізу			• қол жеткен және жетпеген нәтижелер; • іс-шаралардан кейін мұғалімдердің пікірінше олардың санасында және мінез-құлқында орын алған өзгерістер.			
<i>Ақпараттық-ресурстық қызмет</i>							
17	Пилоттық білім беру ұйымында өткізілген іс-шараларды жергілікті БАҚ беттерінде жариялау						
18	«Самопознание.кз» журналына және ozi-ozi-tanu.kz интернет-порталына мақалалар, әдістемелік әзірлемелер жариялау						

Инструктивно-методическое письмо
«О реализации пилотного проекта «Интеграция программы
нравственно-духовного образования «Самопознание» в учебно-
воспитательный процесс»
в 2019-2020 учебном году

Интеграция нравственно-духовного образования «Самопознание» в учебно-воспитательный процесс – это, прежде всего, духовно-нравственное воспитание человека через содержание учебных предметов, воспитательных мероприятий, сотрудничество с семьей и обществом.

Мировоззренческие основы интеграции нравственно-духовного образования «Самопознание» в учебно-воспитательный процесс состоят в целостном понимании мира и человека, обладающего не только биологической и социальной, но и высшей духовной природой, которая в окружающем мире проявляется как жизнь, движение, развитие, порядок, гармония, а в сознании человека проявляется как вечные общечеловеческие ценности.

Усилия педагогических коллективов ПОО должны быть направлены на создание **целостного образовательного пространства**, в котором происходит развитие личности и которое включает в себя **управление учебно-воспитательным процессом, учебный процесс, внеучебную воспитывающую деятельность, дополнительное образование, взаимодействие с внешними социальными институтами** (семья, другие социальные институты) посредством усиления ценностного потенциала всех этих областей.

Организационную и координирующую деятельность ведут сотрудники Института гармоничного развития человека центра «Бобек» совместно с ответственными лицами – представителями областных управлений образования. В сотрудничестве осуществляется комплексное научно-методическое сопровождение пилотных организаций образования, проводится мониторинг результативности реализации Программы нравственно-духовного образования «Самопознание».

Национальный научно-практический, образовательный и оздоровительный центр «Бобек» (далее – ННПООЦ «Бобек») направляет инструктивно-методические рекомендации по реализации учебно-воспитательного процесса в пилотных организациях образования в 2019-2020 учебном году:

1. Включить в годовой план организации образования мероприятия по реализации пилотного проекта, представленные в перечне. *(Приложение 1).*

2. Интеграция нравственно-духовного образования «Самопознание» в содержание образовательных областей

2.1. Провести в течение учебного года 5-7 интегрированных уроков/занятий по каждому учебному предмету/дисциплине (включение в содержание уроков общечеловеческих ценностей) в соответствии с графиком, утвержденным руководителем организации образования.

Интеграция нравственно-духовного образования «Самопознание» в содержание образовательных областей направлена на повышение ценностного потенциала учебных дисциплин, включение в их содержание специальных задач и соответствующего материала, направленных на духовно-нравственное и интеллектуальное развитие личности обучающихся.

3. Ценностное обогащение внеурочной деятельности, дополнительного образования

3.1. Ежемесячно проводить общешкольные Круги радости, классные (кураторские) часы, уроки-беседы на нравственно-духовные темы.

3.2. Продолжить деятельность экологического движения «ТазаЛИКЕ»

3.3. Провести творческий конкурс по чтению произведений Абая Кунанбаева «Адамзаттың бәрін сүй, бауырым деп», посвященный 175-летию просветителя.

3.4. Продолжить деятельность клуба встреч «Жанында жүр жаксы адам»

3.5. Реализовать проектную деятельность, направленную на служение обществу (в 5-10 классах в рамках проектной деятельности, обозначенной в учебной программе, в 11 классах (1-2 курсах колледжей) на усмотрение педагога самопознания).

3.6. Учителям самопознания в конце учебного года провести мероприятие (конференция, фестиваль, вечер и т.п.) по итогам выполнения проектной деятельности по предмету «Самопознание».

3.7. Психологу организации образования продолжить проведение тренингов, направленных на повышение психологической культуры и реализацию культурно-нравственного потенциала психологической службы. Главной задачей педагогов в организации внеурочной деятельности является определение содержания деятельности, его ценностного наполнения, которое должно быть осознано и освоено обучающимися.

4. Работа с родителями

С целью повышения уровня педагогической культуры родителей рекомендуется проведение системной работы по просвещению с применением современных форм и методов работы, с учетом особенностей контингента учащихся и родителей.

Продолжить проведение в организации образования Дня семьи (не менее 4 раз в учебном году). В рамках Дня семьи проводить семинары, форумы, мастер-классы и др. для родителей по вопросам семейного воспитания на основе общечеловеческих ценностей.

5. Методическая работа педагогов

В 2019-2020 учебном году педагогам пилотных организаций образования рекомендуется продолжить работу над методической темой «Интеграция программы нравственно-духовного образования «Самопознание» в учебно-воспитательный процесс детского сада/школы/колледжа в условиях обновления содержания образования».

5.1. Включить в планирование педагогических советов рассмотрение аспектов нравственно-духовного образования.

5.2. Организовать методическое объединение учителей самопознание (*Приложение 2*).

5.3. Включить в содержание плана заседаний методических объединений учителей вопросы о реализации пилотного проекта.

5.4. Провести методические семинары для классных руководителей на темы: «Формы внеурочной деятельности по духовно-нравственному воспитанию», «Организация социально направленной деятельности в классе» и др.

5.5. Принять участие в мастер-классах по организации и проведению уроков самопознания, интегрированных уроков, внеучебной деятельности, работы с родителями и занятий дополнительного образования на основе нравственно-духовного образования «Самопознание».

5.6. Психологам организаций образования провести серию семинаров и тренингов по формированию благоприятного психологического климата педагогического коллектива на основе нравственно-духовного образования «Самопознание».

6. Информационно-ресурсная деятельность

6.1. Освещать в региональных средствах массовой информации мероприятия, проведенные пилотной организацией образования.

7. Мониторинг

7.1. Провести заключительный этап мониторинга в марте-апреле 2020 года по разработанной в ННПООЦ программе мониторингового сопровождения пилотного проекта.

7.2. Сдать в Институт гармоничного развития человека ННПООЦ «Бобек» результаты мониторинга до 25 мая 2020 года.

8. Взаимодействие с координатором реализации пилотного проекта

Институт гармоничного развития человека ННПООЦ «Бобек» является координатором пилотного проекта, который осуществляет нормативное и методическое обеспечение реализации пилотного проекта; направляет пилотным организациям образования соответствующие методические материалы; ведет консультативную деятельность по реализации пилотного проекта; анализирует и обобщает материалы, полученные из пилотных организаций образования.

Рабочая группа пилотной организации образования ежемесячно направляет в Институт гармоничного развития человека:

- разработку интегрированного урока по учебному предмету, составленного при совместном планировании педагогов и утвержденного на заседании методического объединения (с приложениями), разработку внеучебного мероприятия;

- информацию о реализации пилотного проекта за прошедший месяц по форме (*Приложение 2*);

- статьи, методические разработки педагогов для публикации в журнале «Самопознание.kz» и на портале www.ozin-ozit-anu.kz.

Перечень мероприятий по реализации пилотного проекта «Интеграция программы НДО «Самопознание» в учебно-воспитательный процесс» на 2019-2020 учебный год

№	Содержание работы	Сроки	Ответственные
Учебная деятельность			
1	Проведение интегрированных уроков по всем учебным предметам	постоянно	Заместитель директора по учебно-методической работе, учителя-предметники
Внеучебная деятельность			
2	Проведение традиционных праздников, соревнований и конкурсов с включением в их содержание общечеловеческих ценностей.	постоянно	Заместитель директора по воспитательной работе
3	Проведение общешкольных Кругов радости на нравственно-духовные темы	2 раза в месяц	Заместитель директора по воспитательной работе, классные руководители, кураторы
4	Проведение классных часов на нравственно-духовные темы	1 раз в месяц	Заместитель директора по воспитательной работе, классные руководители, кураторы
5	Проведение уроков-бесед на нравственно-духовные темы	1 раз в месяц	Заместитель директора по воспитательной работе, классные руководители, кураторы
6	Проведение экологической акции «ТазаLIKE»	октябрь, апрель	Заместитель директора по воспитательной работе, классные руководители, кураторы
7	Проведение творческого конкурса «Адамзаттың бәрін сүй, бауырым деп», посвященного 175-летию Абая Кунанбаева	октябрь	Заместитель директора по воспитательной работе, классные руководители, кураторы
8	Проведение благотворительной акции «Дорогою Добра»	1 раз в четверть	Заместитель директора по воспитательной работе, классные руководители, кураторы, учителя

			самопознания
9	Проведение духовных встреч на тему: «Жанында жүр жаксы адам»	1 раз в четверть	Заместитель директора по воспитательной работе, классные руководители, кураторы, учителя самопознания
10	Проведение акции «Аллея добра»	март-апрель	Заместитель директора по воспитательной работе, классные руководители, кураторы
11	Презентация результатов проектной деятельности в рамках предмета «Самопознание» (5-10 классы)	май	Учителя самопознания
Работа с родителями			
12	Проведение Дня семьи «Родительский дом – источник любви»	октябрь	Заместитель директора по воспитательной работе, классные руководители, учителя самопознания
13	Проведение Дня семьи «Дети – наше будущее».	декабрь	Заместитель директора по воспитательной работе, классные руководители, кураторы, учителя самопознания
14	Проведение Дня семьи «Быть другом»	март	Заместитель директора по воспитательной работе, классные руководители, кураторы, учителя самопознания
15	Проведение Дня семьи «Культура праведного поведения»	май	Заместитель директора по воспитательной работе, классные руководители, кураторы, учителя самопознания
Дополнительное образование			
16	Проведение занятий кружков и факультативов с введением общечеловеческих ценностей в их содержание	постоянно	Педагоги дополнительного образования
Методическая деятельность			
17	Проведение методических семинаров по нравственно-духовному образованию педагогов с привлечением	ноябрь, март	Заместитель директора по учебно-методической работе, заместитель директора по воспитательной работе

	членов региональной рабочей группы и сотрудников ННПООЦ «Бобек»		
18	Проведение педагогических советов на нравственно-духовные темы	1 раз в четверть	Заместитель директора по учебно-методической работе, заместитель директора по воспитательной работе, учителя самопознания
19	Проведение тренинговых занятий для личностного и профессионального роста педагогов	1 раз в четверть	Психологи
20	Проведение методического семинара для классных руководителей на тему: «Формы внеурочной деятельности по духовно-нравственному воспитанию»	ноябрь	Заместитель директора по воспитательной работе, психологи
21	Проведение методического семинара для классных руководителей на тему: «Организация социально направленной деятельности в классе»	март	Заместитель директора по воспитательной работе, психологи
Информационно-ресурсная деятельность			
22	Публикация статей и методических разработок в журнале «Самопознание.kz» и портале ozin-ozu-tanu.kz	постоянно	Заместитель директора по учебно-методической работе, заместитель директора по воспитательной работе
23	Освещение проводимых мероприятий в СМИ	постоянно	Заместитель директора по учебно-методической работе, заместитель директора по воспитательной работе

ПОЛОЖЕНИЕ О МЕТОДИЧЕСКОМ ОБЪЕДИНЕНИИ УЧИТЕЛЕЙ САМОПОЗНАНИЯ

1. Общие положения

Методическое объединение учителей самопознания – структурное подразделение методической службы школы, объединяющее учителей самопознания, ведущих учебно-воспитательную, научно-методическую, проектно-исследовательскую деятельность.

В своей деятельности методическое объединение руководствуется следующими нормативно-правовыми актами: Конституция Республики Казахстан, Закон об образовании Республики Казахстан, Государственная программа развития образования на 2011-2020 годы, Программа нравственно-духовного образования «Самопознание», локальные и правовые акты организации образования.

2. Цель методического объединения

Актуализация ценностного потенциала содержания всех компонентов системы обучения и воспитания, повышение квалификации коллектива организации образования по программе нравственно-духовного образования «Самопознание».

3. Задачи методического объединения

- Изучать нормативно-правовые акты, определяющие деятельность методического объединения.
- Обеспечивать непрерывное совершенствование качества преподавания предмета «Самопознание».
- Организовывать и руководить проектно-исследовательской работой учащихся.
- Курировать подготовку учеников к олимпиадам, конкурсам по программе нравственно-духовного образования «Самопознание».
- Осуществлять сотрудничество по вопросам интеграции общечеловеческих ценностей в содержание учебных дисциплин и внеурочных мероприятий

4. Основные направления деятельности методического объединения

- Научно-исследовательская деятельность учителей самопознания.
- Научно-методическая деятельность учителей самопознания.
- Проектно-исследовательская деятельность учителей самопознания и учащихся.
- Внеурочная деятельность и дополнительное образование учителей самопознания и учащихся.
- Взаимодействие методического объединения учителей самопознания общественными организациями и творческими союзами по вопросам нравственно-духовного образования.
- Участие в областных, городских мероприятиях.

5. Права методического объединения

Методическое объединение имеет право:

- Выдвигать предложения по улучшению функционирования системы воспитания и обучения в организации образования.
- Систематизировать и рекомендовать к публикации передовой педагогический опыт, накопленный в методическом объединении учителей самопознания.
- Рекомендовать учителей самопознания для участия в конкурсах различного уровня.
- Рекомендовать учителя самопознания к внеочередной аттестации.
- Рекомендовать учителя самопознания к представлению наград и поощрений различного уровня.

6. Контроль над деятельностью методического объединения

Контроль над деятельностью методического объединения осуществляется директором, либо его заместителем.

7. Рекомендуемый перечень документации методического объединения

- Приказ о создании методического объединения учителей самопознания и назначении на должность руководителя (ежегодно).
- Положение о методическом объединении учителей самопознания в конкретной организации образования;
- Анализ деятельности методического объединения учителей самопознания за прошедший учебный год;
- План работы методического объединения учителей самопознания на текущий учебный год;
- Банк данных учителей самопознания;
- Сведения о темах по самообразованию учителей самопознания;
- Перспективный план аттестации учителей самопознания;
- Перспективный план повышения квалификации учителей самопознания;
- Обобщение и распространение передового педагогического опыта (школьный уровень, городской уровень, областной уровень);
- План работы с молодыми и вновь прибывшими учителями самопознания;
- Протоколы заседаний методического объединения, наличие информации о выполнении решений, принятых на заседании методического объединения;
- Материалы предметных методических недель, декад (план, разработки, сценарии, оценка эффективности проведенного мероприятия и т.д.);
- Перечень опубликованных статей в различных изданиях средств массовой информации.

8. Порядок внесения изменений и дополнений

в Положение о методическом объединении учителей самопознания

Все изменения и дополнения обсуждаются на заседании методического объединения, вносятся в протокол заседания и передаются для рассмотрения Педагогическому совету организации образования.

Одобренные Педагогическим советом изменения или дополнения утверждаются руководителем организации образования и вносятся в Положение.

**Аналитический отчет
о проделанной работе за месяц по реализации пилотного проекта
«Интеграция программы нравственно-духовного образования «Самопознание» в учебно-воспитательный процесс»**

№	Наименование мероприятий	Кол-во мероприятий	Кол-во участников	Краткий рефлексивный анализ	Трудности в выполнении
<i>Интеграция нравственно-духовного образования «Самопознание» в содержание образовательных областей</i>					
1	Проведение интегрированных уроков/занятий по учебным предметам/дисциплинам			<p>Следует отразить:</p> <ul style="list-style-type: none"> • как были реализованы методические приёмы самопознания на уроке (внешняя интеграция); • как воспринимали учащиеся идеи интеграции общечеловеческих ценностей и данной школьной дисциплины (внутренняя интеграция); • интерес учащихся к содержанию уроков, удалось ли вдохновить учащихся; • что получилось и пока не получилось на уроках; • предложения по изменению и улучшению уроков; • изменения, наблюдаемые в поведении и характере учащихся после нескольких интегрированных уроков. 	
<i>Ценностное обогащение внеучебной деятельности, дополнительного образования</i>					
2	Проведение общешкольных кругов радости на духовно-нравственные темы			<p>Следует отразить:</p> <ul style="list-style-type: none"> • идеи Программы, которые были представлены в содержании мероприятий и то, как эти идеи были реализованы; • интерес учащихся к содержанию мероприятий, удалось ли вдохновить учащихся; • что получилось и пока не получилось; 	
3	Проведение классных часов (кураторских) часов на духовно-нравственные темы				
4	Проведение уроков-бесед на				

	духовно-нравственные темы			<ul style="list-style-type: none"> • предложения по изменению и улучшению; • изменения, наблюдаемые в поведении и характере учащихся после нескольких мероприятий. 	
6	Проведение экологической акции «Tazalike»			<p>Следует отразить:</p> <ul style="list-style-type: none"> • идеи Программы, которые были представлены в содержании проекта внеучебной деятельности и то, как эти идеи были реализованы; • впечатления, отзывы, высказывания участников проекта; • изменения, которые произошли в сознании участников проекта, по их мнению, после его реализации; • впечатления, отзывы, высказывания тех людей, для помощи и общения с которыми проводился данный проект; • что удалось и что не удалось в реализации проекта, вдохновились ли участники проекта; • как учащиеся сами планируют дальнейшую работу в направлении реализации данного проекта; 	
7	Проведение творческого конкурса «Адамзаттың бәрін сүй, бауырым деп...»				
8	Проведение серию духовных встреч на тему: «Жаныңда жүр жаксы адам»				
9	Проведение благотворительных акций «Дорогою Добра»				
10	Реализация проектной деятельности по предмету «Самопознание»				
11	Проведение интегрированных занятий кружков и факультативов			<p>Следует отразить:</p> <ul style="list-style-type: none"> • как были реализованы методические приёмы самопознания на занятиях (внешняя интеграция); • как воспринимали учащиеся идеи интеграции общечеловеческих ценностей в содержание занятий кружков и факультативов (внутренняя интеграция); • интерес учащихся к содержанию уроков, удалось ли вдохновить учащихся; • что получилось и пока не получилось на занятиях; • предложения по изменению и улучшению занятий; • изменения, наблюдаемые в поведении и характере учащихся после нескольких интегрированных занятий. 	

<i>Работа с родителями</i>					
12	Проведение мероприятий по нравственно-духовному просвещению родительской общественности			Следует отразить: <ul style="list-style-type: none"> • идеи Программы, которые были представлены и то, как они были восприняты родителями; • методические приёмы уроков самопознания, которые были применены и то, как они были реализованы; 	
3	Проведение Дня семьи			<ul style="list-style-type: none"> • наиболее важные, с духовно-нравственной точки зрения, высказывания родителей; • вопросы, которые задавали родители и ответы учителей; • что получилось и пока не получилось; • удалось ли вдохновить родителей; • изменения, которые произошли в сознании родителей, по их мнению, после мероприятий. 	
<i>Методическая работа с педагогами</i>					
14	Рассмотрение и обсуждение вопросов нравственно-духовного образования на заседаниях педагогических советов, методических объединений			Следует отразить: <ul style="list-style-type: none"> • идеи Программы, которые были представлены в содержании семинаров и то, как эти идеи были восприняты учителями; • методические приёмы самопознания, которые были применены на семинарах и то, как они были реализованы; 	
15	Проведение методических семинаров, мастер-классов для педагогов			<ul style="list-style-type: none"> • наиболее важные, с духовно-нравственной точки зрения, высказывания учителей; • вопросы, которые задавали учителя-участники семинара и ответы учителя, проводившего семинар; 	
16	Проведение тренинговых занятий для личностного и профессионального роста педагогов			<ul style="list-style-type: none"> • что получилось и пока не получилось на семинаре; • удалось ли вдохновить слушателей семинара; • изменения, которые произошли в поведении учителей в ходе семинара; • изменения, которые произошли в сознании учителей, по их мнению, после проведенного семинара; 	

				<ul style="list-style-type: none"> • есть ли у учителей желание прослушать еще один такой семинар, и какие идеи Программы следует там отразить; • какие методические приемы самопознания можно применять на каждом семинаре для учителей. 	
<i>Информационно-ресурсная деятельность</i>					
17	Освещение в региональных СМИ мероприятия, проведенные пилотной организацией образования				
18	Публикация статей, методических разработок в журнале «Самопознание.кз» и портале oziin-ozi-tanu.kz				